9e JAARGe. № 252.

OOSTPOST

SOEBABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.
Voor Soerabaya ℔ jaar ƒ 24.– ℔ halfjr ƒ 12.– ℔ maand ƒ 2.–
„ Java. „ do. „ 30.– „ do. „ 15.–
„ Buitenb. „ do. „ 36.– „ do. „ 18.–
„ Europa. „ do. „ 50.–
De OOSTPOST verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

ZATURDAG 26 OCTOBER 1861.

Prijs der Advertentiën.
De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letters betalen dubbeld,
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

VERTREK DER LANDMAIL
In de maand November den 9den en 25sten.

ADVERTENTIEN.

Op Dingsdag den 29sten October 1861.

Zal ten burele van den Resident van Soerabaija eene

UITBESTEDING

worden gehouden voor den OVERVOER VAN GOUVERNEMENTS HOUTWERKEN van de stapelplaats te *Boenga* naar *Podjok* bij *Grissee*, naar *Soerabaija*, naar de reeden van *Grissee* en *Soerabaija*, en naar de schepen op het vaarwater in de nabijheid der monding van de *Solo*-rivier; en zulks voor den tijd van vijf jaren.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen op gemeld bureau ter inzage.

SOERABAYA, *den* 1sten *October* 1861. — Namens den Resident; *De Secretaris*, **Cns. TROMP.**
(1519)

(*Voor het land.*) **Op Zaturdag den 9 November e. k.** zal ingevolge bekomen magtiging in het openbaar voor afbraak worden verkocht het reeds voltooide gedeelte van het BOMVRIJ BUSKRUIDMAGAZIJN voor 50.000 N. ℔ nabij Bastion IV der Oosterlinie dezer vesting.

De voorwaarden van verkoop liggen dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd van 7 tot 1 ure ten bureele van den ondergeteekende ter lezing, bij wien tevens nadere inlichtingen te bekomen zijn.

SOERABAYA *den* 12 *October* 1861.
De Luitenant Kolonel Onder Directeur der Genie in de 3e Militaire afdeel. op Java
(1620) J. C. R. STEINMETZ.

Bij den landraad alhier komt open de betrekking van deurwaarder, waaraan verbonden is een maandelijks tractement van ƒ **40.**— behalve de emolumenten. Zij die geschiktheid daarvoor hebben, vervoegen zich onder overlegging der noodige getuigschriften tot den ondergeteekende.

SOERABAYA, 24 *October* 1861. — *Le Assistent Resident, voor de policie,* **E. DIBBETS.**
(1694)

VENDU DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Maandag den 28sten October 1861.
Bij de heeren *Le Roy* & *Co* in de stad, van een huis en een schip van den heer *Kooiman qq Friedlander* en
Bij den heer *Kok* te Kembang Jepoon van diverse goederen.

Op Dingsdag den 29sten October 1861.
Bij de heeren *B. J. van Eck* & *Co* te Ketabang, van eene partij houtwerken.

Op Woensdag den 30sten October 1861.
Bij den heer *Stecker* in de stad, van diverse goederen.

Op Donderdag den 31sten October 1861.
Bij den pachter der pandjeshuizen *The khe* in de kampoong Melaijoe, van onuitgeloste pandgoederen.

Op Vrijdag den 1sten *November* 1861.
Bij de heeren *Le Roy* & *Co* in de stad, van diverse goederen. (1674)

GEBOORTEN.

Voorspoedig bevallen van een' ZOON H. J. M. VAN BERS, *Butteling.*
SOERABAYA, 22 *October* 1861. (1683)

STERFGEVALLEN.

Gisteren ontving ik het treurig berigt dat mijne behuwdzuster, **J. C. Huijsdens**, geb. *van Vuuren*, kort na aankomst uit Nederland ter reede Batavia aan boord van het schip *ARGO*, is overleden.

C. T. HUIJSDENS.
Soerabaija, 23 *October* 1861.
Eenige kennisgave. (1677)

VENDUTIE.

Op Maandag den 28sten October.
zal worden verkocht:
in het vendulokaal van
LE ROY & Co.
in de Heerenstraat.

Een **ERF MET HET DAAROP STAANDE NIEUW STEENEN HUIS EN BIJGEBOUWEN** gelegen in de kampong *Mergojosso* naast het Societeits-gebouw **de Club** aan den Simpangschen weg alhier.

Gemeld HUIS heeft zes kamers in het hoofdgebouw, ruime BIJGEBOUWEN, STALLING voor 8 paarden en WAGENKAMER. (1644)

Op Maandag den 28sten October,

zal worden verkocht:
in het vendulocaal van
LE ROY & CO.
in de Heerenstraat.

het hecht en sterk gekoperd Barkschip, genaamd
WILHELMINA HELENA,
gezagvoerder **A. Lunel.**
groot 190 gemeten lasten.
(1645)

Harie 28 boelan inie

di tokonja toewan
LE ROY & CO.
Sebelah kantor politie.
Nantie di leilangken kapal bark namanja.

WILHELMINA HELENA.

besarnja **190 last** seperti soedah di oekoer kommandeur laut; tambaganja missie baik, dan kapal koewat sekalie.
(1646)

Op Dingsdag den 29 October a. s.

Zullen de ondergeteekenden op de Stapelplaats te *Ketabang*, verkoopen
EENE GROOTE PARTIJ
Djattie Houten Balken.
alsmede:
Eene partij SCHAALPLANKEN.
(1627) **B. J. VAN ECK & CO.**

OP DE VENDUTIE

van den 29sten a. s.
te Kataban.
Zullen nog verkocht worden:
Eene partij WALIEKOEKON, SONNO KLING en WADANG HOUTEN BALKEN.
(1639) **B. J. VAN ECK & CO.**

VENDUTIE

Op Woensdag den 30sten October aanstaande
in de toko van
J. W. STECHER,
in de stad van:

SPIEGELS, SCHILDERIJEN, STOLPEN, ÉTAGÈREVOORWERPEN, ROSEWATER, PROVISIEN, DAMESJAPONNEN, REGENJASSEN, WAAIJERS, PENDULES en FRIESCHE KLOKKEN, TOKOLEGKASTEN, EUROPEESCH TOUWWERK en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. (1672)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 1sten November a. s.
van
DIVERSE COMMISSIEGOEDEREN.
(1675) LE ROY & CO.

VENDUTIE

Op Vrijdag 8 November,
ten sterfhuize te Genteng van wijlen Radhen Adhipatie Kromo Adi Negoro Oud Regent van Soerabaija.
door
KARTHAUS & MELCHERS
van:

MAHONIEHOUTEN BANKEN en STOELEN met leder en paardenhaar bekleed.
Do. SPEELTAFELS.
Do. CONSOLES met MARMEREN BLAD.
Een Do. TOILETTAFEL met Id. Id.
Een Do. ETAGERE KASTJE.
Een Do. ETENSTAFEL met INLEGBLADEN, tot voor 24 personen.
Een Do. BUFFET.
Groote ronde en vierkante CARPETTEN.
ALCATIEVEN.
Prachtige SCHILDERIJEN en SPIEGELS met SOUSPORTS.
ENGELSCHE KROONLAMPEN.
DO. HANG-, TAFEL- en MUURLAMPEN.
BRONZEN LUSTRES met STOLP.
Soerabaijasche STOELEN, BANKEN, WASCHTAFELS, KNAPEN en DISPENSKASTEN.
Groote en kleine SCHUTSELS.
STOLPEN.
CRISTALWERK, waaronder een prachtig DESERTSERVIES met PRISMENSLIJPSEL en stellen GLASWERK.
Gebloemde en effen witte FRANSCH-PORCELEINEN ETENSERVIESEN, voor 24 personen en meer.
DO. DO. THEESERVIESEN.
Een ZILVEREN THEESERVIES.
PLATED LIQUEUR- OLIE en AZIJN en ZUURSTELLEN.
DO. GROENTEN-SCHOTELS.
Eene groote hoeveelheid KOPEREN KEUKENGEREEDSCHAP en GEBAKVORMEN, WATERKETELS, etc. etc.
Engelsche TUIGEN voor 2 en 4 PAARDEN, met pleet gemonteerd.
Een prachtige massief PALISANDERHOUTEN TENTWAGEN, gepolitourd en van solide constructie.
Een solide MYLORD, zoo goed als nieuw.
Een schoon SIDNEY en
Eenige do. OVERWALSCHE RIJPAARDEN.
Een span SIDNEY WAGENPAARDEN.
Twee do. brune SANDELHOUT Do.
En hetgeen verder te voorschijn zal gebragt worden.
(1706)

Op den 15den November e. k.

Zal door tusschenkomst van het Vendudepartement te *Samarang*, ter plaatse waar het tegen dien dag vendutie zal aankondigen des voormiddags ten 10 uur, in het openbaar aan den meestbiedenden worden verkocht:

De particuliere onderneming
tot
aanplant en bereiding
van
TABAK
te
PANOLAN
Residentie Rembang.

Ten name staande van wijlen den Heere **R. SCHIFF** en bestaande uit:

Een kapitaal **Steenen, met Pannen Gedekt Woonhuis** en **bijgebouwen.**

Twaalf **Tabaksloodsen, opzienerswoningen,** compleeten inventaris enz.

De veilconditien en de Inventaris zullen van af heden gedeponeerd en ter visie liggen ten kantore van de firma B. KOPERSMIT & Co; te *Batavia*, *Samarang* en *Soerabaija*, alsmede ten huize van den administrateur der onderneming F. W. C. HAIGHTON te *Panolan*, terwijl nadere informatien te bekomen zijn bij de beide ondergeteekenden.

SAMARANG, 27 *September*, 1861 — **B. KOPERSMIT & CO.** **C. VON BORNEMANN.**
(1513)

Sijdney paarden, koeijen en schapen

Op een nader te bepalen dag, zullen de ondergeteekenden na arrivement doen verkoopen eene lading:

 Fraaije SIDNEY PAARDEN.
Do. Melkgevende KOEIJEN met KALVEN
Do. SCHAPEN en RAMMEN.
dagelijks verwacht wordende met het snelzeilende Engelsche barkschip, *LORENZO SABINE*, Kapt. THOMAS DEVINE.

De Agenten,
(1608) **P. KERVEL & CO**

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Kapitein LEWIS.

Vertrekt naar **Banjermassing** via **Bawean** *op Zondag den 27sten October*, des namiddags ten 2 ure.
Adres bij
(1678) **W. CORES DE VRIES.**

HET STOOMSCHIP MENADO.

Kapitein **Couteron.**

Vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG, **op Dingsdag den 29sten October.**
Adres bij
(1682) W. CORES DE VRIES.

Vertrekdagen der Stoomboot OENARANG,

Kapitein S. VAN HULSTIJN,
over de maand October.

Van **Batavia** naar **Sam.** en **Soerabaya** 4 en 19 Octob.
„ **Samarang** „ **Soerabaya**..... 7 „ 22 „
„ **Soerabaya** „ **Sam.** en **Batavia** 11 „ 25 „
„ **Samarang** „ **Batavia**....... 13 „ 27 „

De Agenten,
(1547) **ADAM & CO.**

STOOMVAART
Langs de Noordkust van Java.

 Gedurende de maand October is het vertrek der stoomschepen van SOERABAYA via SAMARANG naar BATAVIA bepaald op **den 7den, 15den, 22sten, en 29sten.**
Adres bij,
(1552) **W. CORES DE VRIES.**

De Stoomboot Kraton

Gezagvoerder MARTENS,

vertrekt naar **Sumanap** op *Maandag den 30 October* zullende op de heen- en terugreis de reede van BRANTA *Pama kassan*) aandoen.
Adres bij
(1696) **W. CORES DE VRIES.**

Onder nadere goedkeuring van het Gouvernement, de huurregten van het land **Temoeloes en onderhoorigheden,** gelegen aan de *Solo* rivier in de Residentie *Soeracarta*. — De gronden zijn bijzonder geschikt voor de teelt van **SUIKER** en beslaan eene oppervlakte van C^s. 476½ gouvernements Bouws.

Nadere inlichtingen te bekomen bij Mevr. de wed. SCHEINER te SOLO, terwijl de condities van verkoop kunnen worden vernomen bij de ondergeteekenden, alhier.
(1233) MATHIEU EBBS RUIJS & CO.

Een goed gedresseerd rijpaard, Sandelwood hengst, git zwart zonder afteeken, hoog 4 voet 2½ duim Rijnlandsche maat, oud 7 jaren. Te bezigtigen in het Kavalerie Kampement (*Dinojo baroe*).
(1689)

Twee volledige **Photographische toestellen** met alle mogelijke preparaten en verdere benoodigdheden tot het vervaardigen van **photographische portreten** en **gezigten op glas en papier.**

Bijaldien zulks verlangd wordt, kan het noodige onderrigt ter vervaardiging gegeven worden bij
(1681) **H. J. WOODBURIJ.**

Maöe Joeäl.

 Satoe PRAAUW TOOP njang koeät sekalie dan tiega PRAAUW MAIJANG.
Tanjak sama
TAN TIKLAN.
(1679) *Kampoong Baroe.*

MAOE DJOEAL.

 SATOE KOEDA NAEKAN, Sandelwood laki laki, boeloenja item, tiada ada tjatjatnja, tingienja 4 kakie 2½ rijnl. duim, oemoornja 7 tahoon.

Bolee dateng liat di Kavallerie Kampement (Dinojo Baroe.) (1690)

EEN HUIS,

gelegen te **Krambangan.**
Te bevragen bij de uitgevers van dit blad.
(1595)

ad *f* 50.— s' maands

HET HUIS

toebehoorende aan en thans bewoond door G. T. SULLOCK, gelegen op de groote Passeerbaan, voorzien van **stalling, koetshuis** en **steenen bijgebouwen.** (1472)

WEKELIJKSCHE PRIJSOPGAVE
VAN
Klapper-Olie,
prima kwaliteit
***f* 24.--- per picol,**
BIJ
DE CLERCQ
Kali-Anjer.

NB. Iedere week zal door middel van dit blad de prijs voor de loopende week worden bekend gemaakt.

De OLIE wordt op aanvrage *franco* binnen de stad en voorsteden aan huis bezorgd.

SOERABAYA, *den 9den October* 1861. (1439)

ETABLISSEMENT GROEDO.

Onze HOUTSTAPELPLAATS te GROEDO, is van **HOUTWERKEN**, van alle dimensien ruim voorzien en kunnen orders ten spoedigste geëffectueerd worden.

Prijs der GEZAAGDE HOUTWERKEN.
100 % *boven Tarief en* **minder**
naar gelang der dimensiën.
(1481) **ZAATHUIS & CO.**

LOGE DE VRIENDSCHAP

Receptie in den Leerlingsgraad
Zaturdag 26 October 1861.
NAMENS DEN REGD. MEESTER
De Secretaris,
(1698) MAC LENNAN.

HOUDERS VAN COGNOSSEMENT

OVER
W. D. 1/17 — 17 kisten ROOD KOPER,
aangebragt van Nederland per het Ned. schip *Hellevoetsluis*, kapt. W. J. Vos en afgeladen door de Heeren **L. J. Enthoven & Co**; gelieven zich ten spoedigste bekend te stellen bij
De Agenten,
(1685) SCHIMMELPENNINCK & CO.

W. SCHEERENS

KAPPER, BARBIER en HAARSNIJDER
Kalisosok No. 2.

Recommandeert zich in de gunst van het geachte publiek voor de uitoefening van zijn bovengenoemd beroep en levering van **parfumerien**
(1687)

J. J. UTZMANN

Fabriekant van **Pianos** en **Pianostemmer** heeft zijn atelier opgerigt bij de groote *Passeerbaan* in het huis naast den heer **van der Tang** en belast zich met reparatie van **Pianos** en alle andere **muziekinstrumenten.** (1489)

Blijkens akte van **Generale volmagt,** *op den 1sten Mei* 1861 voor ANTONIUS BERNARDUS ZUURE, notaris te *Amsterdam*, verleden en gedeponeerd bij den ondergeteekende waarnemend notaris te *Soerabaija*, heeft de Heer BERNARDUS JOHANNES JOSEPHUS FRANCISCUS BAHLMANN, koopman te *Amsterdam* en handelende onder de firma BAHLMANN & CO. te dezer stede opgerigt **een handels- en commissiehuis** canterende onder de firma BAHLMANN & CO., zullende de Heer HERMANN ANTON FRANZ HOLTHAUS voor genoemde firma per procuratie teekenen.
(1705) **T. A. KLINKHAMER.**

Een jongeling, op Java geboren, oud 19 jaar, hebbende verscheidene jaren op de kusten gevaren tot den rang van 2de Stuurman, wenschte zich gaarne op eene TABAKS FABRIEK geplaatst te zien.

Adres Letter **H** bij de uitgevers dezes. (1196)

MR. V. ARIENS, advokaat en prokureur, heeft zijn kantoor overgebragt naar de chinesche kamp in het vroegere kantoor van **Mr. de Beus.** (1702)

MET TOESTEMMING
VAN HET BESTUUR.

De ondergeteekende heeft de eer het geachte publiek te verwittigen, dat hij voornemens is aanstaanden Zondag den 27sten dezer, eene **VOORSTELLING** te geven **in de googchelkunst,** in het voorlokaal der Komedie alhier, dat hij tot dat einde heeft *ingehuurd.*

Aanvang des avonds om 8 uren.
Entrée voor een persoon............ *f* 3.--
(1703) E. CONSTANT.

Vertrekkende Personen.

MR. C. G. DE BEUS, gemagtigde MR. V. ARIENS. (1680)

IN COMMISSIE ONTVANGEN.
Fijne fransche Siropen

in kistjes van 1 dozijn.
ASSORTIMENT:
4 fl. SIROP DE ROSES.
4 „ „ „ LIMONS.
2 „ „ D'ORGEAT.
2 „ „ DE VANILLE.
à *f* 11.- per dozijn **Comptant.**
(1616) **LE ROY & CO.**

IN COMMISSIE ONTVANGEN.

 Een VIS-à-VIS
EN
Een MILORD
uit de Fabriek van OUDART *Batavia*
idem
Een KOETS KOUPÈ en HANDCHAIS
uit de Fabriek van LEEMANS te *Rotterdam.*
(1704) **KESSLER & CO.**

IN COMMISSIE ONTVANGEN.
TAFELLAKEN en SERVETGOED

***f* 10.— en *f* 9.— per stuk**
à Contant.
bij
(1592) **LE ROY & CO.**

NEDERLANDSCH INDIE.

SOERABAYA den 26sten October 1861.

Opgave van de politie

Omtrent personen wier passen voor aankomst of vertrek zijn geviseerd geworden.

26 October

voor Aankomst.

J. D. Anthonijs, van Pasoeroean. J. P. van Hemert, van Samarang. K. J. Houtbeckers, van Kedirie.

voor Vertrek.

J. A. Mc Lennan, R. Hissinck, naar Kedirie. Mevrouw Nebs en kind naar Grissee. W. A. P. van Steenbergen naar Madura.

Aangekomen Passagiers.

Met de Nederl. Ind. stoomboot *Koningin der Nederlanden,* kapt. E. Lewis, van Batavia: De heeren Busken Huët, van Hemert, Lavalet, Herdon, Vermeulen, Thompson en echtg. Cook, Reigsma, Luit. Mus en Thierbach.

— Dezen morgen is op publieke vendutie verkocht het Fransche schip *Rose Marie Louise,* kapt. Garnau, voor ƒ 5050

Wij ontvingen van eene vriendelijke hand ter opname in ons blad onderstaand

EXTRAKT-REGLEMENT

VOOR DE

AMBACHTSCHOOL

te

SOERABAYA.

1. Aard en Doel der instelling.

ART. 1.

De ambachtschool is bestemd voor theoretisch onderwijs in de wetenschappelijke vakken van bouw- en werktuigkunde, ter vorming van bekwame handwerkslieden en opzieners.

Deze school is toegankelijk voor jongens boven de twaalf jaren en volwassen, die zich voor den ambachtsstand willen bekwamen of een ambacht uitoefenen.

ART. 2.

De school is eene Gouvernements instelling, onder het beheer van eenen Raad van toezigt.

ART. 3.

Voor het onderwijs wordt ter beoordeeling van een raad van toezigt, een matig schoolgeld betaald tot een maximum van vijf gulden 's maands; — onvermogenden tot betaling worden evenwel zooveel doenlijk tot de school toegelaten.

Van de onderwijzers.

ART. 11.

De bij de instelling benoemde onderwijzers geven alleen onderrigt in het theoretische, terwijl het praktische onderwijs gegeven wordt op de Gouvernements- of particuliere instellingen.

Van de leerlingen.

ART. 13.

Als leerlingen worden toegelaten jongelingen of personen, zijnde Europeanen of afstammelingen van deze, die den vollen ouderdom van 12 jaren hebben volbragt en het bewijs leveren, dat zij het lager onderwijs, zoo als het op de Gouvernements lagere scholen wordt gegeven, met vrucht gevolgd hebben. Bij gemis van een zoodanig bewijs, wordt de toelating afhankelijk gemaakt van een examen, ten overstaan van twee leden van den raad van toezigt, afgenomen door een der onderwijzers van de ambachts- dan wel Gouvernements lagere scholen te Soerabaija.

ART. 14.

De toelating geschiedt éénmaal 's jaars met den aanvang van het leerjaar.

ART. 15.

Bij het verzoek tot toelating, schriftelijk aan den direkteur te rigten, worden gevoegd:

1e. Een uittreksel uit het geboorte- of doopregister dan wel bij gebreke van dien, voldoende bewijzen ter beoordeeling van den raad van toezigt, van de afkomst en den ouderdom van den betrokkene.
2e. Voor jongeren van jaren, certifikaten dat hij gevaccineerd, gezond en zonder gebreken is, welke hem voor den ambachtsstand ongeschikt maken.
3e. Eene opgaaf van het ambacht, waarvoor de opleiding verlangd wordt.
4e. Voor volwassenen bovendien, bewijzen dat zij bereids werkzaam geweest zijn of nog zijn op eene der Gouvernements- dan wel particuliere instellingen, dat zij de noodige geschiktheid tot verdere ontwikkeling bezitten en dat zij van goed zedelijk gedrag zijn.

ART. 17.

De leerlingen zijn gehouden de lessen geregeld te volgen, zindelijk gekleed ter school te komen en zich aan alle voorschriften der inrigting te onderwerpen.

ART. 18.

Ontslag van de school wordt op voordragt van den direkteur door den raad van toezigt gegeven wegens:

1e niet betalen van schoolgeld gedurende drie maanden;
2e herhaalde verzuim in het bijwonen der lessen;
3e wangedrag, geheele ongeschiktheid, hetzij ligchamelijk of verstandelijk en grove onzindelijkheid;
4e voleindigden leertijd.

In de drie eerste gevallen worden de ouders of verzorgers vooraf verwittigd.

ART. 19.

Aan de leerlingen der school worden door den Raad van toezigt uitgereikt bewijzen, houdende vermelding van den duur van het genoten onderwijs, van de vakken door hen gevolgd, het ambacht of beroep waarvoor zij zich in het bijzonder hebben bekwaam gemaakt, de mate van bedrevenheid daarin bereikt en hoedanig hun gedrag, vlijt, enz. is geweest en of zij al dan niet zijn aan te bevelen.

Van het onderwijs.

ART. 20.

Het onderwijs omvat:

1e beroepen als:
werkman in metalen (smid, bankwerker, koperslager, graveur, enz.);
werkman in hout (scheeps- en huistimmerman, wagenmaker, schrijnwerker, modelmaker, enz.);
werkman in steen (metselaar, steenhouwer, enz.);
2e vakken, als: opziener bij bouwwerken, machinist, landmeter, instrument-maker.

ART. 21.

Het onderwijs wordt in drie klassen verdeeld.

ART. 22.

In de eerste klasse omvat het onderwijs, het onderhoud en de voorstelling van het lager onderwijs, de kennis van gereedschappen en werktuigen, maten en gewigten, de toepassing van den regel van drieën, de inhouds-berekening van sommige ligchamen, de tweede en derde magtsworteltrekking, de hoofd-eigenschappen der ligchamen, de verklaring van den hefboom, het soortelijk gewigt en het draagvermogen der meest gebruikt wordende materialen

ART. 23.

In de tweede klasse omvat het onderwijs de eerste beginselen der stelkunst, tot de vergelijkingen met twee onbekenden, het gebruik der logarithmen, de beginselen der meetkunst, tot de door platte vlakken begrensde en eenvoudige omwentelings-ligchamen, de eerste beginselen der natuurkunde, toegepaste werktuigkunde, bouwkunde en scheikunde; de verklaring en het gebruik van eenige instrumenten.

ART. 24.

In de derde klasse wordt het vorige onderwijs voortgezet door meer grondig onderrigt in de meet- natuur- en scheikunde, met bijvoeging der gonometrie en platte driehoeksmeting, toegepast op het opnemen van terreinen. In gelijken zin wordt dan ook eenig onderrigt in de beschrijvende meetkunde gegeven.

ART. 25.

In alle klassen wordt les gegeven in de verschillende soorten van teekenen, betrekking hebbende tot de twee afdeelingen in art. 20 genoemd en in de Nederlandsche taal.

ART. 26.

De lessen duren des morgens van 7 tot 11, des middags van 12 tot half 4, en des avonds van 6 tot 8 uur.

De jongeren erlangen de lessen bij dag, en de ouderen, welke die lessen niet kunnen bijwonen, des avonds.

De lessen worden gegeven op alle werkdagen. De leerlingen teekenen bij het begin hunner lessen eene presentie-lijst.

ART. 27.

De cursus begint den 1e. Januarij; er zijn in het jaar twee vacantiën, door den Raad van toezigt te bepalen, elk van 14 dagen duur

Art. 29.

Jaarlijks wordt, op het einde van den cursus, een openbaar examen gehouden.

Van Belooningen en Straffen.

Art. 31.

De gewone belooningen voor bekwaamheid, vlijt en goed gedrag, bestaan in geschenken van boekwerken, instrumenten of gereedschappen, uittereiken bij het jaarlijksch examen.

Art. 32

Als buitengewone belooning wordt aan den leerling, die uitmunt door bijzonderen aanleg en ijver en die de meeste geschiktheid heeft, op voordragt van den Raad van toezigt, door den gouverneur-generaal toegestaan een verblijf in Europa van vier achtereenvolgende jaren tot het bezoeken van technische scholen en inrigtingen, tot het zich theoretisch en praktisch bekwamen in het ambacht of vak en in het bijzonder tot het erlangen van industrie onderwijs, dat eene hoogere ontwikkeling ten doel heeft.

Hij die van het in het voorige lid bedoelde voorregt verlangt gebruik te maken, geniet behalve vrijen overtogt naar Nederland en eene gratificatie van *f* 400, voor uitrusting gedurende vier jaren van zijn verblijf in Europa, eene toelage van *f* 1000 's jaars, welke hem van wege den minister van kolonien wordt uitgekeerd en met den dag zijner aankomst in Nederland eenen aanvang neemt.

Binnen die vier jaren of terstond na het verstrijken daarvan naar Indie terugkeerende geniet hij vrijen overtogt voor de terugreize en eene gratificatie van *f* 600.

Het genot van een der hierboven vermelde voordeelen is onderworpen aan de voorwaarde van voldoenden ijver en goed gedrag. Hij die aan deze voorwaarde niet voldoet wordt door den minister van kolonien ten koste van den lande naar Nederlandsch-Indie teruggezonden.

Art. 33.

De direkteur kan strafwerk en nablijven in de school opleggen; de Raad van toezigt bovendien verwijdering van de instelling.

Van de Administratie.

Art. 40.

Boeken, school-en teekenbehoeften en gereedschappen voor het onderwijs benoodigd, worden aan de leerlingen van wege de instelling verstrekt en blijven hun eigendom bij het verlaten der school wegens voleindigden leertijd.

Art. 41.

De direkteur laat maandelijks het schoolgeld ontvangen.

NEDERLAND.

AMSTERDAM, 4 Sept. — Men schrijft aan de *Midd. Ct.* uit 's Gravenhage 1 September: Het schijnt, dat het paspoortenstelsel op zijn uiterste ligt. Nadat onlangs de paspoorten tusschen Frankrijk, Belgie en Nederland zijn afgeschaft, moet nu ook bij onze regering een aanzoek van Zweden ingekomen zijn, om wederkeerig de verpligting der paspoorten op te heffen. Het valt niet te betwijfelen of daaraan zal voldaan worden. Na de mogendheden, die nu het voorbeeld gegeven hebben, zullen de andere zich wel binnen korter of langer tijd genoodzaakt zien te volgen.

NIJMEGEN, 5 Sept. De ongelukkige geest van duelleren schijnt ook te midden der officieren van ons garnizoen te zijn opgestaan. Reeds voor eenige weken had een duel op de sabel plaats, en liep met ligte verwonding van den eenen vechtende af. Dezer dagen was ten gevolge eener veete van ll. winter een officier van buiten de stad overgekomen, om ten huize van den anderen daarin betrokkene, insgelijks met de geslepen sabel te vechten. De autoriteiten evenwel waren van het geval bewust en door de energieke wijze van handelen van onzen commissaris van policie, die vóór den aanvang van het gevecht binnentrad, werd het duel verhinderd en de elders in garnizoen liggende officier verpligt nog denzelfden nacht de stad te verlaten.

ROTTERDAM. De heer CALLEWAERT van Brussel heeft met den besten uitslag op 4 September ll. zijn Schrijfstelsel ontwikkeld voor de voornaamste heeren Onderwijzers der Stad Rotterdam ten dien einde vereenigd. Allen hebben de overtuiging, dat het uitmunt in Methodologisch Onderwijs en als zoodanig zeker ver alle andere bekende stelsels overtreft.

ENGELAND.

LONDEN, 7 September. — Berigten uit New-York van 28 Aug. melden, dat eene belangrijke expeditie onder generaal Batler den 26sten Aug. van Monroe is vertrokken; zij bestaat uit 4 fregatten, 2 kanonneerbooten en andere vaartuigen, bemand met 4000 koppen en 100 stukken geschut. De bestemming is onbekend. Volgens een gerucht zijn de troepen der Unie, onder Rosencranz door de separatisten, onder Floyd, omsingeld en geslagen. Een ander gerucht meldt dat de separatisten, die zich in het Noord- Westen van Missourie bevinden, terugtrekken en door de troepen der Unie worden vervolgd. Eene deputatie van New-Yorksche en Bostonsche bankiers heeft zich naar Washington begeven om bij de regering aan te dringen op eene krachtige voortzetting van den oorlog. Drie dames zijn te Washington in hechtenis genomen. Zij worden voor spionnen van de Separatisten gehouden. De regering der Unie heeft de verspreiding van drie New-Yorksche dagbladen verboden. De mayor van Washington wordt in fort Lafayette gevangen gehouden. Er hebben voortdurend arrestatien plaats. Fort Felmore heeft zich aan de troepen der Separatisten overgegeven. Er is een agent te New-York aangesteld om reispassen af te geven aan de personen die de Ver. Staten verlaten.

AMERIKA.

NEW-YORK, Donderdag 22 Augustus. Behalve eenige schermutselingen, die dagelijks tusschen de verschillende voorposten der beide legers plaats grijpen, is de toestand alhier steeds dezelfde. Het bondsleger is nog niet voorbereid tot eenen aanval en de separatisten schijnen hoofdzakelijk verdedigenderwijze te willen handelen. Onnoemelijk is het aantal batterijen, dat de laatsten rondom alle punten, die zij bezet houden, opwerpen en niet alleen is de overvloed van artillerie die zij bezitten verbazend, maar de wijze waarop zij bediend wordt verdient alle opmerking. Het is niet onmogelijk dat als de tijd daartoe rijp zal zijn, Jefferson Davis eenen aanval op Washington zal besluiten, maar het is niet waarschijnlijk. Moge ook het bezit van Washington veel bijdragen tot eene spoedige erkenning door de Europesche mogendheden, het mislukken van zulk eenen aanslag zou alles welligt bederven. Hierin ligt misschien de reden, dat de koelbloedige Beauregard na de overwinning bij Bulls Run zijn voordeel niet opvolgde. Mogt het weder tot een treffen komen, dan kan men eene vreeselijke botsing verwachten. De officieren van het Zuidelijke leger zijn verre boven die van het Noorden verheven in kunde en ervaring.

Het rebellen-leger bevat 210 georganiseerde regementen, bijna 250,000 man tellende. In het binnenland bevindt zich een even groot aantal plaatselijke en onafhankelijke compagnien, eene ontzaggelijke magt opleverende. Het Zuidelijke congres, zitting houdende te Richmond, heeft bovendien eene oproeping van meerdere regementen gedaan, ten einde het effectieve leger der confederatie tot op 400,000 man te brengen.

Aldus is de staat van zaken te land; ter zee is het weinig beter. In mijnen vorigen zeide ik, dat men in Europa zich veelal een duister denkbeeld vormt van de magt der Vereenigde Staten. Die magt is meer in den handel, in de rijkdommen van het land, dan in oorlogstoebereidselen. De Amerikanen hebben evenmin eene marine als eene armée. De weinige stoomoorlogschepen, die zij bezitten, zijn ontoereikend om in geval van oorlog de talrijke havens te beschermen; hoe dan zouden zij genoegzam zijn om meer dan 3000 mijlen zeekust te blokkeren? Eene blokkade om wettig te zijn, moet volgens het Parijssche tractaat van 1856 *effectief* zijn, d. i. het *zijn* in den volsten zin des woords. De blokkade, door president Lincoln ingesteld, is dit in geenen deele; een der Zuidelijke vrijbuiters, de Jeff. Davis, bragt weinige dagen geleden eenen prijs (zijn achtsten voor zoo ver men weet) in eene der havens van Georgië, zonder dat een der blokkerende oorlogschepen in het gezigt was. De onvolkomenheid dezer blokkade zal eene gewigtige aanleiding zijn voor Engeland om tot eene spoedige erkenning over te gaan en daardoor katoen te verkrijgen; want Engeland *moet* katoen hebben, en het zal eerder den vrede met de Vereenigde Staten verbreken dan vijf millioen zijner inwoners van hun middel van bestaan beroofd te zien. De zuidelijken weten dit zeer goed; van daar hun devies: *Cotton is king!* En zoo het niet de onvolkomenheid dezer blokkade mogt zijn, het kabinet van St. James heeft eene andere reden of voorwendsel, zoo gij wilt. De republiek van Nieuw-Grenada, waar even als hier een gedeelte des lands tegen de regering in verzet is, vaardigde eveneens eene blokkade uit van de havens tot de oproerige provincien behoorende. Reeds in April verscheen deze proclamatie in de dagbladen, zonder dat de Engelsche regering hierop eenigen acht sloeg, tot plotseling, korten tijd geleden, lord Russell de vraag opperde: „of het eene revolutie dan wel een burgeroorlog was in Nieuw-Grenada, daar in het laatste geval geene blokkade erkend kon worden.” Zekerlijk behoort het tot staatkundige haarkloverijen deze beide bepalingen te onderscheiden; maar Engeland had spoedig gevonden dat het een burger-oorlog moest genoemd worden, en aldus wordt geroemde blokkade als onwettig en niet bestaande beschouwd. Hoe gemakkelijk kan dezelfde vraag aangaande de Unie gedaan worden? En daar het niets minder is dan een burger-oorlog, die het land verscheurt, is niets eenvoudiger dan het met Nieuw-Grenada gelijk te stellen. Tegen October kan men zekerlijk de eene of andere handeling van Engeland verwachten, omdat alsdan het verschepen der katoen een aanvang neemt en de kwestie der blokkade noodzakelijk moet uitgemaakt worden.

Wat ook het einde van dezen oorlog moge zijn, hetzij in de zege der Noordelijke legers, of in de onafhankelijkheid der Zuidelijke Staten, nimmer heeft de wereld voor zoo ver het geschiedboek spreekt, een dergelijk tooneel van burgeroorlog opgeleverd. Aan de krachtdadigheid, en (wat men daarvan ook zeggen moge), de eendragt en de magt van het Zuiden het hoofd te bieden zal blijken eene onmogelijkheid te zijn. De energie, die de bondsregering mist, bezit die der confederatie in hooge mate. Het zoogenaamde *rebellische gouvernement* heeft zijne handlangers tot in het hart des kabinets. Toen president Lincoln het eerst eene oproeping van 75,000 man deed, vaardigde Jefferson Davis den volgenden dag eene proclamatie uit, vragende om 150.000 man en toen gisteren de president alle handelsbetrekking ter zee of land met de Zuidelijke Staten verbood, antwoordt zijn werkzame vijand heden met een bevel, waarbij alle noordelijke inwoners, onwillig de nieuwe regering te gehoorzamen, het land binnen den tijd van veertig dagen uitgewezen worden.

De handel lijdt intusschen zeer veel. Vreemdelingen en zelfs Amerikaansche kooplieden weigeren hunne goederen in Amerikaansche schepen te verzenden, terwijl schepen en ladingen slechts tegen eene verschrikkelijk hooge premie kunnen verzekerd worden. In de geldmarkt is weinig nieuws sedert de laatste dagen. De nieuwe 6 pCts. schatkist billetten worden door de kapitalisten vrij vlug genomen. De effectenbeurs is echter zeer stil; de prijzen worden gedurig lager. De spoorweg-aandeelen vielen allen van $^1/_4$ tot $^1/_2$ pCt. Terpentijn, terpentijnolie en hars blijven stijgende en worden veel gevraagd. In de vrachten was weinig verhooging te bespeuren.

DE EISCHEN VAN HONGARIJE.

De Hongaarsche landdag heeft den keizer van Oostenrijk ronduit verklaard dat het tot geene verstandhouding met hem wil komen. Dat ligchaam wil alles hebben toegestaan wat het vraagt of het laat hem absoluut regeren zooals hij vroeger gedaan heeft, blijvende de gevolgen van zijne onwettige handelingen voor zijne eigene rekening.

Het door den landdag opgemaakte adres bevat eene duidelijke verklaring, dat de keizer in alle eischen moet bewilligen welke gedurende het revolutionaire tijdperk van 1848 werden op den voorgrond geplaatst, en dat het overige van het keizerrijk dansen moet naar de pijpen van Hongarije; wil de keizer daar niet intreden dan moet hij alle hoop opgeven om als wettig Koning te worden aangenomen.

Er is dus voorloopig een eind gemaakt aan de hoop op eene vredelievende schikking waarmede zich de beste vrienden van Hongarije nog altijd hebben durven vleijen. De keizer zal het arbitraire stelsel, waaraan hij een einde wilde maken, moeten doen voortbestaan. Hij heeft de natie voorgesteld om zich zelve te besturen, doch zij heeft dat geweigerd; ten minste er werden voorwaarden bijgemaakt welke voor geene inwilliging vatbaar waren. Hij zal daarom een kostbaar en lastig bestuur moeten doorzetten, hetwelk lastig genoeg voor hem zelven is doch de Hongaren niet minder zal kwellen. Zij schijnen bereid te zijn om te lijden in de hoop op eene betere toekomst; dit ligt echter geheel in hunne eigen keus; willen zij lijden, dat zij er dan wel aan denken dat zij het zelf hebben gewild en dus nimmer op de meêwarigheid van Europa aanspraak kunnen maken.

Het adres waarmede de landdag alle verdere onderhandelingen afbreekt is opmerkelijk door de bekwaamheid en stoutheid van taal waarin de eischen zijn gekleed. De uitwerking welke dat adres zal veroorzaken zal meer ten gunste van den keizer dan van de Hongaren wenden. Wanneer de door de laatsten gedane eischen van eenen aard waren dat zij door den keizer konden worden ingewilligd, zelfs met eene aanmerkelijke opoffering van zijne magt, dan nog zou het eene wijze politiek zijn geweest om hen toetegeven. Zooals de zaken nu staan zal ook de meest bevooroordeelde kritikus op het Oostenrijksche gouvernement moeten erkennen dat het beter ware om de Hongaarsche kroon in eens te laten varen dan om haar te behouden op de voorwaarden welke de Hongaren den keizer van Oostenrijk zoo gaarne zouden willen voorschrijven. De landdag laat zich met niet minder tevreden stellen dan dat Hongarije volkomen worde afgescheiden van het overige gedeelte van het Oostenrijksche keizerrijk. De bijzondere belangen van Hongarije mogen alleen door het eigen bestuur worden in overweging genomen, dat bestuur heeft alleen het regt van oorlog en vrede, en dat regt kan de keizer van Oostenrijk alleen eischen onder den titel van koning van Hongarije; de landdag moet geheel op zich zelven staan daar het koningrijk Hongarije niets gemeens heeft met het keizerrijk Oostenrijk.

Wanneer aan Hongarije het regt wordt gegeven om de handels- of finantiele bepalingen, welke in Weenen voor belangen van het algemeen worden gemaakt, niet aantenemen wanneer zij daar niet bevallen; wanneer Hongarije zelf bepalen mag hoeveel troepen het op de been wil brengen en welke bestemming die zullen worden gegeven; wanneer het naar genoegen al dan niet belastingen kan uitschrijven, dan is het vrij wat beter dat Oostenrijk zijn wingewest — Hongarije — aan deszelfs eigen lot overlaat en er zich verder niet om bekommert.

Op een oogenblik waarin de noodzakelijkheid van eene intieme vereeniging tusschen al de provincien van het keizerrijk is gebleken, kan de keizer niet in eene regeling treden waardoor de hem ten dienste staande hulpmiddelen zouden worden verbrokkeld; en Europa zal de juistheid van zijne weigering inzien. *(Herald).*

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	Vlag	Naam van het Schip	den Gezagvoerder.	Grootte van 't schip in Lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Octob. 25	Nederl.	Howathien	Koesnil.		Banjermassing.		geen.	Soerabaya.	Onbekend.
" 26	Ned. Ind.	Kon. der Ned.	E. Lewis.		Batavia.		"	"	"
" —	" "	Alfulek.	Sech Abd. Kad. b. Abd. Baradja.		Sumanap.		"	"	"

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
October. 26	Nederl.	Diligence.	L. Smit.	Nederland v. Cher. en Batavia.
" —	"	Vernon.	H. Ehrencron.	Grissee.

In lading en in reparatie liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Frans.	Rose Marie Louise.	Garnau.	In reparatie.	Fraser Eaton & Co.
Amer.	Philomela.	Ellms.	In Lossing.	" " " "
Engelsche	Marian.	Mc. Instost.	Onbepaald.	" " " "
Nederlandsche	Estafette.	Oepkes.	Nederland.	" " " "
Engelsche	Antonia.	H. C. W. Bock.	In lossing.	" " " "
"	Adelicia.	Hopwood.	"	" " " "
Nederlandsche	K. N. Yacht club.	Zack.	Nederland.	E. ten Brinck & Co.
"	Metalen Kruis.	J. P. Zuardeeg.	In Lossing.	Schimmelpenninck & Co.
"	Baron v. Hardenbroek.	v. Rossem.	Nederland.	" " "
"	Hellevoetsluis.	W. J. Vos.	"	" " "
"	van der Palm.	Marcus.	Nederland.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
"	De Zwaan.	van Hemert.	"	" " " " "
"	Deligence.	L. Sluit.	"	B. J. van Eck & Co.
Pruiss.	Germania.	Francke.	Amsterdam.	Adam & Co.
Ned. Indische	Josephine.	Kuijpers.	Pad. v. Bat.	" " "
Nederlandsche	Adm. van Heemskerk.	Koning.	Nederland.	B. Kopersmit & Co.
Nederlandsche	Vriendschap.	Jongen.	"	J. F. van Leeuwen & Co.
"	Weltevreden.	Duinker.	"	" " " " "
"	Tjelingsie.	P. Ouwehand.	"	Arnold & Zonen.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol *f* 14½.

ROTTING per picol *f* 7 @ *f* 8.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST

Zondag den 27sten October 1861.
's Morgens te half negen ure.
Ds. MOUNIER.

BEDIENING VAN HET H. AVONDMAAL.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST

Zondag den 27sten October 1861.
Eerste H. Dienst te 7 ure.
De Hoogmis te 8½ ure.
Het Lof 's avonds te 6½ ure.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO TE SOERABAYA.